

Til **Universitetsstyret**
Fra **Enhet for intern revisjon**

Sakstype: Informasjonssak
Møtesaksnr.: I-sak 5
Møtenr.: 6/2021
Møtedato: 19. oktober 2021
Notatdato: 29. september 2021
Arkivsaksnr.:
Saksansvarlig: Jørgen Bock
Saksbehandler:

Halvårsrapport 2021 - Enhet for internrevisjon

Henvisninger til lovverk, plandokumenter og tidligere behandlinger i styret:
Instruks for internrevisjon.

Hovedproblemstillinger i saken

I henhold til instruks skal internrevisjonen avgi halvårlig rapport til styret om sitt arbeid.

Jørgen Bock
avdelingsdirektør Enhet for
internrevisjon

Vedlegg: halvårsrapport

Rapport 1. halvår 2021

Distribueres til:
Universitetsstyret

Kopi:
Rektor
Universitetsdirektør

Enhet for intern revisjon (EIR):
Jørgen Bock

Blindern, 24.09.2021

Innholdsfortegnelse

1	Internrevisjonens rolle og oppgaver	3
2	Oppsummering revisjoner og rådgivning første halvår 2021	4
2.1	Evaluering av beredskap under korona.....	4
2.2	Klinikkinntekter odontologisk fakultet	6
2.3	Intern kontroll Norsk senter for menneskerettigheter.....	6
2.4	BOTT Ny økonomiløsning.....	6
2.5	CircleU.....	7
2.6	Risikostyring på UiO	7
2.7	EU revisjoner og Interreg – Finansiell revisjon	7
2.8	Varsling – Si fra	7
3	Oppfølging av tiltak	8
4	Ombudsfunksjoner.....	9
5	Internrevisjonsordningen.....	9
5.1	Tilgang til opplysninger	9
5.2	Utvikling og drift av Enhet for internrevisjon	9
5.3	Medarbeidere og kompetanse	9

1 INTERNREVISJONENS ROLLE OG OPPGAVER

Internrevisjonen er festsatt ved instruks vedtatt av styret, sist oppdatert 7.5.2019. Formålet til internrevisjonen er:

«Å fremme og beskytte UiOs verdier gjennom å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt»

Internrevisjonen skal på vegne av styret og ledelsen se etter at styring og kontroll er tilfredsstillende, og oppsummere observasjoner og syn på organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og virksomhetsstyring («governance») i årsrapporten. I tillegg skal det avgis en halvårlig statusrapport. Internrevisjonens vurderinger baserer seg på kriterier i internasjonalt anerkjent rammeverk for virksomhetsstyring¹:

¹ COSO: The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, som blant annet har utviklet "Enterprise Risk Management", ERM, definert av COSO som følger: The culture, capabilities and practices integrated with strategy-setting and its execution, that organizations rely on to manage risk in creating, preserving and realizing value.

2 OPPSUMMERING REVISJONER OG RÅDGIVNING FØRSTE HALVÅR 2021

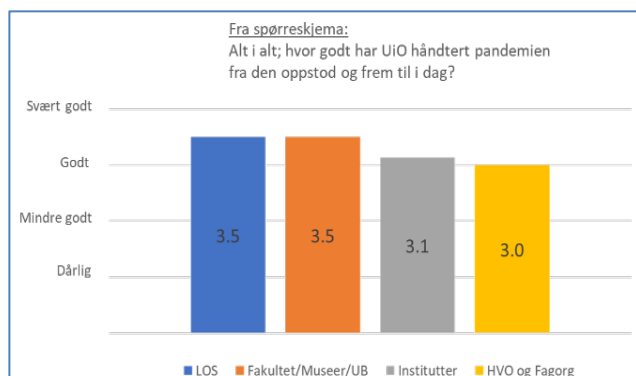
Revisjons- og rådgivningsplanen er godkjent av universitetsstyret i desember 2020, fremdriftsstatus per september 2021 er:

Plan 2021	1.tert	2.tert	3.tert	
Revisjons- og rådgivningsprosjekt				
Klinikkinntekter odontologisk fakultet	→			→ Gjennomført
Sensurprosessen		→		→ Pågått
Dataforvaltning forskningsprosjekt utenfor TSD		→		→ Pågått
Internkontroll Norsk Senter for Menneskerettigheter	→			→ Gjennomført
Evaluering av beredskap under korona	→			→ Gjennomført
BOTT Ny Økonomi og Sak arkivløsninger	Øk: →		SA: →	→ Ikke startet
Oppfølging av IT organisasjonsprosjektet			→	→ Ikke startet
Avslutte revisjonsprosjekt 2020	→			→ Gjennomført
Faste oppgaver				
EU-revisjoner (løpende oppgaver)	→		→	→ Gjennomført
Oppfølg. Kval.system medisinsk helsefagl. forskn.		→		→ Pågått
Oppfølg. Si-fra	→		→	→ Gjennomført
Risikovurderinger	→		→	→ Gjennomført

Nedenfor følger sammendrag av revisjons- og rådgivningsprosjekter i planen.

2.1 Evaluering av beredskap under korona

Formålet med revisjonen har vært å finne læringspunkter ved organisasjonens forebyggende beredskapsarbeid, krisehåndtering og drift i unntakstilstand. Et viktig element har vært evaluering fra ulike nivåer, innhentet gjennom en spørreundersøkelse².

«En kollektiv prestasjon, der universitetssamfunnet har reist seg sammen.»

«Dugnadsånd og omstillingsevne- og vilje.»

Hovedkonklusjon

Universitetet har klart seg godt gjennom pandemien, takket være stort engasjement, god samhandling og ekstraordinær innsats fra hele UiO.

Forebyggende beredskapsarbeid

UiO har en sentral beredskapsplan som danner grunnlag for de lokale beredskapsplanene. Planverket dekker viktige områder, men oppleves tungvint og ikke alltid hensiktsmessig. Sentral beredskapsledelse (SBL), ved universitetsdirektør, er UiOs øverste ledelse i en beredskapssituasjon. Beskrivelsen av beredskapsledelsen bør vurderes, herunder rektors rolle. Sentrene under universitetsstyret har delvis falt utenfor beredskapsplanverket.

² Grafer og sitater i blå bobler er hentet fra spørreundersøkelsen.

Det har over tid vært bygget opp og videreutviklet beredskap med jevnlig øvelser på UiO. De som har deltatt på øvelser er fornøyd, men det savnes mer scenariotenkning med øvelser tilpasset enhetenes profil. Da pandemien nærmet seg ble det iverksatt konkrete tiltak som opprettelse av pandemigrupper, scenariotenkning og oppdatering av kontinuitetsplaner for pandemi. UiOs kjernevirksomhet utøves etter nærhetsprinsippet på laveste nivå, og hendelser skal håndteres deretter. Dersom dette skal fungere i praksis bør instituttene i større grad involveres i planarbeid og øvelser.

Beredskapsledelse i praksis

Roller og ansvar under pandemien har i det store fungert godt, men:

- det har vært ulik praksis på hvem som har deltatt i beredskapsledelsen på de ulike enhetene, og dette førte til usikkerhet og diskusjoner i noen miljøer
- det var uklart når man gikk fra beredskapsledelse tilbake til linjeledelse
- det har vært uklarheter/uenigheter om beslutninger skulle tas sentralt eller lokalt
- det har vært diskusjoner om informasjon og kommunikasjon skulle gå i linje eller direkte fra ledelsen til ansatte og studenter

CIM er UiOs verktøy for beredskapsarbeid. Beredskapsplaner ligger her, og systemet har under pandemien blitt brukt til loggføring av hendelser og møtereferat. Brukergrensesnittet oppleves som tungvint. Revisjonen viser at loggene ikke er fullstendige. CIM er ikke et godkjent arkivsystem og arkivverdige dokumenter bør flyttes over i ephorte.

Opprettholdelse av UiOs virksomhet

- UiOs undervisning ble lagt om til digital undervisning på rekordtid.
- Enkelte forskningsprosjekter er forsinket, og kostnader er økt på grunn av forlengelser av stipendiater og postdoktorer. Dette skyldes hovedsakelig manglende muligheter for datainnsamling, dels reiserestriksjoner, og at undervisning har blitt prioritert der det har vært ressurskonflikt.
- I tillegg til opprettholdelse av egen virksomhet, har Odontologisk fakultet hatt akuttbehandling for Helse Sør-Øst, og Medisinsk fakultet har stilt personell tilgjengelig for Oslo Universitetssykehus.
- Museene og bibliotekene har hatt store utfordringer knyttet til pålagt stenging. Samtidig har pandemien vært en katalysator for digital formidling. Mange miljøer har opplevd stor etterspørsel etter fagpersoner fra medier og myndigheter både i analysesammenheng og formidlingssammenheng.
- Universitetets senter for informasjonsteknologi har levert UiOs største digitale løft gjennom tidene, på kortere tid enn mange har kunne se for seg var mulig. Behov for digital støtte er imidlertid fortsatt stort i enkelte miljøer.
- Administrative tjenester har fungert godt, men langsiktige utviklingsoppgaver har blitt skadelidende.
- Nedstengning og delvis åpning av UiOs bygninger bød på utfordringer i starten, men har etter hvert fungert bra.
- Mange ansatte har hatt betydelige arbeidsbelastninger, og Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) viser at pandemien har rammet studentene hardt.

Internrevisjonens anbefaling

Universitetsdirektør og EHMSB vurderer rapporten og forslagene til tiltak i samarbeid med fakultetene, foreslår eventuelt andre tiltak, og følger opp gjennomføring i en handlingsplan.

2.2 Klinikkinntekter odontologisk fakultet

ODs klinikker er sentrale i utdanningen og forskningen og klinikkenes inntekter utgjør en viktig del av fakultetets totale økonomi. Inntekter har tidligere ikke vært analysert spesielt, siden de er tenkt som virkemidler til utdanning og ikke et mål i seg selv. Mer konkurranse i markedet og fakultetets svakere økonomi har økt bevissthet om betydningen av inntektene. I mai 2019 gjorde derfor OD en gjennomgang av behandlingsskoder og pris. Endringene som ble innført etter denne analysen ble ikke blitt fulgt opp og effekten er usikker. OD antar imidlertid at det ikke er mulig med ytterligere fakturering eller prisøkninger i markedet fordi timebruk er knyttet til kvalitetskontroller og nødvendig oppfølging av studentene.

Det er kontroll på vesentlige inntekter, men rom for forbedringer pga følgende utfordringer:

- Kapasitet til veiledere i lave stillingsprosjenter (10-20%)
- Registreringssystemet oppleves tungvint av flere. Det blir ikke brukt av noen andre tannleger i Norge
- Ikke tilstrekkelig datakvalitet eller ikke god nok periodisk / tidsriktig oppfølging
- Kapasitet til klinikksekretærer
- Ikke tilstrekkelig systemkompetanse og brukerbjelp på registreringssystemet

Enkelte enheter med spesialistkandidater, eller der registreringer er sentralisert og systemkompetanse høyere, opplever ikke de samme utfordringene.

Internrevisjonen anbefalte klinikkene å utvikle nøkkeltall som f.eks.

- antall behandlinger per klinikk/sted
- utvikling i bruk av koder
- gjennomsnittspris per behandling
- % av behandlinger uten pris
- benchmark på priser

Videre bør brukerstøtten styrkes og det bør vurderes om utfordringer med kapasitet kan løses ved å samarbeide/samle ressurser og kompetanse på tvers av klinikkene. Automatiske kontroller og gyldighetsjekker bør gi tidligere avviksvarslinger og bookingsystem, registreringssystem og regnskapssystemer bør være integrerte. Kravspesifikasjon for registreringssystem er i arbeid og bør hensynta momentene over og ha bred deltagelse fra avdelingene.

2.3 Intern kontroll Norsk senter for menneskerettigheter

Internrevisjonen har gjennomført kontroller i prosjektet Education and training in Human Rights på juridisk fakultet. Prosjektet gjennomføres av Norsk senter for menneskerettigheter og har fått tildelt midler fra Det norske utenriksdepartementet. Budsjettet er 60 mill kr over to år (2020-2021). Det er risiko knyttet til midler overført til Kina, der et prosjekt ble midlertidig stoppet av det kinesiske universitetet, ved at det ikke ble realitetsbehandlet i universitetsledelsen. Internrevisjonen har anbefalt å innhente tilstrekkelig godkjenning før midler overføres. Det ble også påpekt problematikk vedrørende reglementet for offentlige anskaffelser. Prosjektet har gjennomført risikovurderinger og internrevisjonen har ikke funnet andre risikoer ved internkontroll enn de nevnte.

2.4 BOTT Ny økonomiløsning

Internrevisjonen har gjennomført kvalitetssikring av mottaksprosjektet for BOTT Økonomi og lønn der flere risikoer ble diskutert. Det nye systemet ble satt i drift på UiO 1. mai 2021, og Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring har utført en betydelig innsats for at kvaliteten skulle bli så god som mulig. Det er utfordringer som har berørt UiOs brukere innenfor

områdene innkjøp, regnskapsrapportering og lønn etter driftssettingen. Flere enheter melder om behov for konsulenthjelp og vikarer på grunn av for høy arbeidsbelastning på ansatte. Internrevisjonen rapporterte også følgende risikoer og anbefalinger ved outsourcingen til DFØ: UiO må sikre seg rett til å gjennomføre internkontroll hos leverandøren. Ansvar for internkontroll kan ikke outsources. Det bør også etableres/avtales rutine for at uavhengig revisor hos DFØ avgir tredjepartsbekreftelser av intern kontroll som brukere skal motta, slik det ville vært vanlig i privat sektor. Vi viser til egen rapportering til styret i 2020.

2.5 CircleU

UiO har en ledende rolle i den europeiske universitetsalliansen Circle U. Internrevisjonen har bidratt til å støtte UiO intern prosjektstyring, herunder fasilitert og tilrettelagt for risikovurderinger i prosjektet.

2.6 Risikostyring på UiO

Internrevisjonen har også for 3. tertial 2020, rapportert i styremøte 9. mars 2021, bidratt til å fasilitere og tilrettelegge for UiOs overordnede, risikorapportering innenfor virksomhetsstyring, forskning, utdanning, formidling, innovasjon og administrative støtteprosesser.

2.7 EU revisjoner og Interreg – Finansiell revisjon

Internrevisjonen har i første halvår revidert 7 EU – prosjekt og gir løpende rådgivning om internkontroll, dokumentasjon og avstemming i forbindelse med prosjektenes regnskapsavleggelse.

I tillegg til revisjon av EU prosjektene har vi i samarbeid med revisor for NIH bidratt til regnskapsgjennomgang av årsregnskapene til NUAS ("Det Nordiska Universitets Administratørs Samarbetet") for de siste 2 årene.

Vi har også bistått med regnskapsgjennomgang og gjennomgang av revisjonsberetninger for Norwegian Programme for Capacity Building in Higher Education and Research for Development (NORHED), der UiO deltar.

2.8 Varsling – Si fra

UiO har varslingskanal, Si-fra systemet, for både studenter og for ansatte. I tillegg har UiO en egen kanal for forskningsetiske saker.

Internrevisjonen er mottaker av Si-fra saker fra ansatte. Vi overfører alle innmeldte Si-fra saker fra ansatte til aktuell saksbehandlende enhet. EIR er også kopimottaker av innmeldinger av forskningsetiske saker, og deltar i Sentralt råd for plassering av disse. Internrevisjonen går sjeldent inn i saker selv, med mindre saken er innenfor våre kompetanseområder eller enheter ønsker bistand med uavhengig gjennomgang. EIRs rolle er derfor som regel kun å se til at sakene blir overført riktig nivå, blir saksbehandlet og har fremdrift. Vi har i første halvår i 2021 mottatt 10 innmeldinger fra ansatte, (7 i 2020) og 2 (4) om forskningsetikk. Vi viser til forskningsetisk utvalg og vitenskapsombudets årsrapporter om forskningsetiske saker.

Internrevisjonen er også kopimottaker av varslinger/innmeldinger fra studenter. Vi følger opp at disse blir saksbehandlet. Vi mottok i første halvår 103 (113 i 2020) innmeldinger fra studenter. For statistikk og vurdering av studentvarsler viser vi til Læringsmiljøutvalgets årsrapport.

3 OPPFØLGING AV TILTAK

Internrevisjonen følger på vegne av universitetsdirektør opp tiltak fra revisjons- og rådgivningsoppdrag. Status på viktige tiltak:

Revisjon	Tiltak	Status
Medisinsk og helsefaglig forskning (Revisjon av forskningsdata 2020, og tidligere)	Rutiner for intern fremleggelse, og systemstøtte som gir oversikt over prosjekter, avtaler, samtykke baserte behandlinger, biobanker, roller, ansvar, delegeringer og systematisk opplæring, for å bringe området i tråd med lovkrav.	Det er utarbeidet handlingsplan for gjennomføring høst/vinter 21/22, herunder videreutvikling av systemstøtten i Forskpro ³ og TSD ⁴ .
Tilrettelegging for studenter med særskilte behov (2020)	Vurdere å dele ressurser, kompetanse og initiativer ved fakultetene på tvers av UiO. Utvikle kurs innen relevante tema.	Arbeidsdelingen mellom avdelingene i LOS og fakultetene avklares for forvaltning av programvare og utstyr. Det avklares også hvordan kompetanse best ivaretas og videreutvikles, i samråd med ulike interne og eksterne aktører.
BOTT økonomi og lønn (2021/20)	Drifts- og forvaltningsavtaler som sikrer at UiO kan ivareta ansvar for sikkerhet og internkontroll samt ber om tredjepartsbekreftelser.	Inngått databehandleravtale og driftsavtale, men ikke klart om avtalene regulerer forslaget til tiltak fullt ut.
Kvalitetssystem for utdanning (2019)	Videreutvikle og evaluere kvalitetssystemet ift. strategi 2030, endrede forskrifter og NOKUT gjennomgangen i 2021/22.	Gjennomført
Brøggers hus (2019)	Felles styringsgruppe for eiendoms- og utstillingsprosjektene. Samlet risikovurdering og plan for prosjektene Brøggers hus, Klimahus og Veksthus mht. organisasjonsutvikling, drift, gevinster.	Gjennomført
Felles studentsystem (FS) (2019)	Rutiner for å avdekke risiko for snoking. Innføre arbeidsdeling (2-ansatte kontroll) for å redusere risiko for bevisste eller ubevisste feil ved endringer av data, som for eksempel karakterer.	Pågår. Tiltak må gjennomføres i dialog / aksepteres av UNIT. FS Moderniseringsprosjekt vil inkludere problemstillingene om logging.
Medforfatterskap, 2020, Oppfølging av GDPR 2019, Forskn.etikk 2018	Helhetlig koordinering og obligatorisk grunnleggende opplæring for alle ansatte innen personvern og forskningsetikk.	Opplæringstiltak for ansatte utvikles, Canvas valgt som plattform for opplæring. Standard for forskningsetikk utarbeidet.
IT-beredskap (2018)	IT beredskapsplan og beredskapsløsninger	Pågår. Tiltaket «fjernlagring av data» har tatt tid, da flere nødvendige endringsbehov har blitt samlet i en ny, framtidsrettet løsning.

³ System for registrering av forskningsprosjekt

⁴ Tjenester for sensitive data

4 OMBUDSFUNKSJONER

Studentombudet og vitenskapsombudet er organisatorisk plassert i internrevisjonen, men begge funksjonene er faglig uavhengige. Gjennom den organisatoriske plasseringen oppnår alle funksjoner god synergi innenfor felles faglige områder; internkontroll, virksomhetsstyring, internt miljø og etikk, som kan gi UiO innspill til system- og prosessforbedringer.

5 INTERNREVISJONSORDNINGEN

5.1 *Tilgang til opplysninger*

Vi bekrefter at vi i første halvår har fått tilgang til all informasjon, medarbeidere og lokaler som er nødvendig for å utføre våre oppgaver. Revisjonsdirektøren har tilgang til åpne og lukkede styremøtesaker, kan delta i ledermøter, har hatt jevnlige møter med universitetsdirektøren, samt deltatt i ledelsens strategimøter (rektoratmøtet) i forbindelse med revisjonsoppdrag og dialog ved utforming av revisjonsplan.

5.2 *Utvikling og drift av Enhet for internrevisjon*

Internrevisjonen har et kvalitetssystem for å sikre at arbeidet utføres i tråd med de etiske regler og internasjonale standarder for internrevisjon. Ekstern evaluering gjennomført i 2018 og rapport til styret i 2019 bekreftet at funksjonen utøves i tråd med standardenes krav.

5.3 *Medarbeidere og kompetanse*

Internrevisjonen hadde pr. 30. juni 3,9 årsverk til revisjon, rådgivning og oppfølging av Si-fra meldinger fra ansatte og studenter, og 1 medarbeider som i hovedsak gjennomfører finansiell revisjon av EU prosjekter. I henhold til IIA⁵-standardene er det krav til årlig vedlikehold av sertifiseringer for medarbeiderne. Det følges opp gjennom enhetens kompetanseplan. I tillegg deltar medarbeidere i fagarbeid i IIA Norge og i NIRUH, Nordisk nettverk for internrevisjoner i universitets- og høyskolesektoren.

⁵ Den internasjonale internrevisjonsforeningen. The Institute of Internal Auditors.